

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

**ความคิดเห็นของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง**

ต่อการออกนอกระบบราชการ

**THE OPINION OF STUDENTS IN THE FACULTY OF
AGRICULTURAL TECHNOLOGY
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
TOWARDS BUREAUCRATIC REFORM**

T095966

โดย

นางสาวนันทิยา พันดุง

เสนอ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนการเกษตร)

พ.ศ. 2543

๒๗.

๒๕๔๓ค

๒๕๔๓

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน..... ๕๕๙๐๐

วันเดือนปี..... 23 MAR 2003

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ
ภาควิชาเทคนิคเกษตร
คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง

ความคิดเห็นของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ต่อการออกนอกระบบราชการ
THE OPINION OF STUDENTS IN THE FACULTY OF
AGRICULTURAL TECHNOLOGY
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
TOWARDS BUREAUCRATIC REFORM

โดย
นางสาว นันทิยา พันคง

16727

19 ก.ค. 2543

รฟ.
๕๕๒๑๑
๒๕๔๒

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

วท.บ. (พัฒนาการเกษตร)

วันที่ 7 เดือน ๗๑ พ.ศ. ๕๓

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ 7, ๗๑, ๕๓

(ดร. ทิพวรรณ ดิมังกูร)

กรรมการปัญหาพิเศษ 10, 1๗๑, ๕๓

(ผศ. ศุภสมบูรณ์ อึ้งรัตนกร)

หัวหน้าภาควิชา /...../.....

(อาจารย์ สุขุมภรณ์ ชันศรี)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

เรื่อง : ความคิดเห็นของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ต่อการออกนอกระบบราชการ
โดย : นางสาว นันทิยา พันดุง
ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตร์บัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)
สาขาวิชาเอก : พัฒนาการเกษตร
ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ :

(ดร. ทิพวรรณ ลิ้มงูร)

7 / พค. / 43

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังต่อการออกนอกระบบราชการ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการออกนอกระบบราชการ

ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร โดยการสุ่มประมาณ ร้อยละ 10 ของจำนวนนักศึกษาในแต่ละชั้นปี จำนวน 187 คน การศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารสถาบันที่นักศึกษาเห็นว่าอยู่ในระดับดี คือ ความรู้ความสามารถของอาจารย์ ความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการห้องสมุด มาตรฐานการศึกษาของสถาบัน ประสิทธิภาพด้านการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลนักศึกษา ส่วนการบริหารสถาบันที่ควรปรับปรุงแก้ไขได้แก่ ความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการของสำนักทะเบียนและการให้บริการสนามกีฬา

การศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นต่อการออกนอกระบบราชการของสถาบันพบว่านักศึกษาร้อยละ 67.91 ทราบเกี่ยวกับการออกนอกระบบราชการของสถาบัน และคิดว่าการออกนอกระบบราชการหมายถึง การที่สถาบันมีการบริหารจัดการด้านต่างๆ ด้วยตนเอง ถึงร้อยละ 62.03 ส่วนปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นหลังจากเปลี่ยนแปลงระบบการบริหาร คือ การขึ้นค่าหน่วยกิตถึงร้อยละ 47.31 และนักศึกษาร้อยละ 37.43 เห็นว่า ควรรอดูสถาบันอื่นก่อนว่าเป็นอย่างไร จึงควรตัดสินใจในการเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารสถาบัน

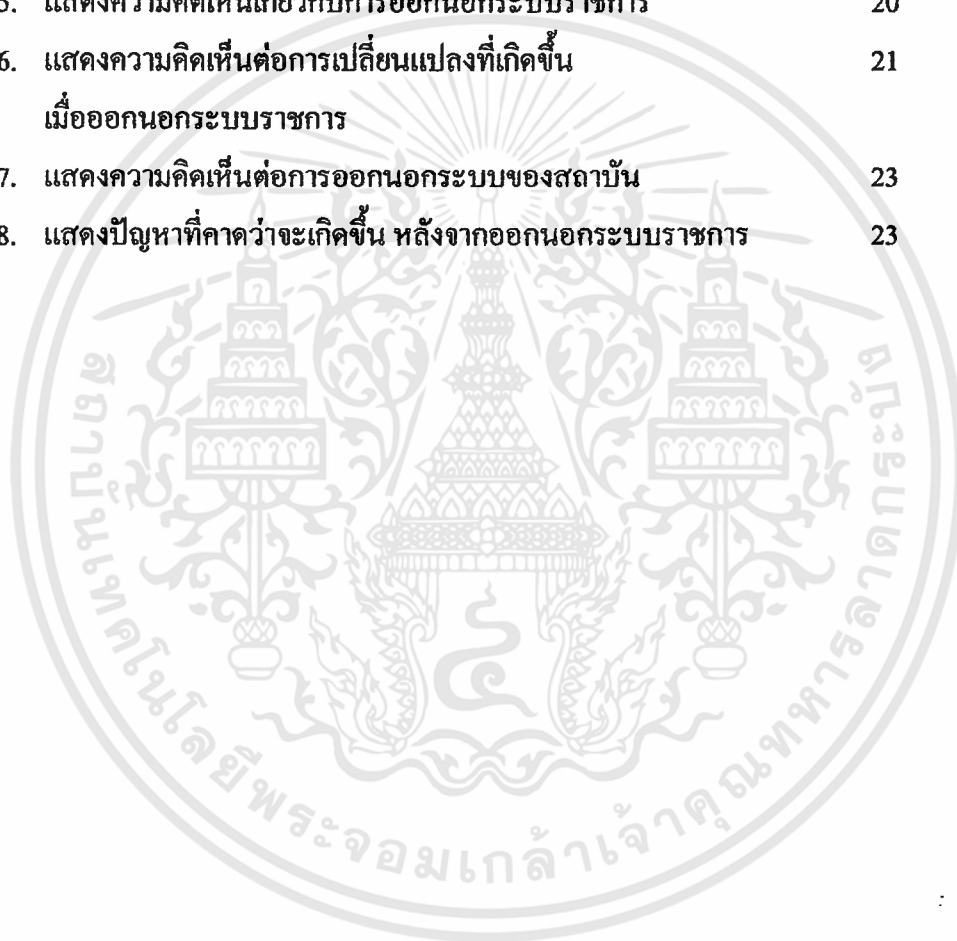
สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	ก
บทที่ 1 บทนำ	1
- ความสำคัญของปัญหา	2
- วัตถุประสงค์	2
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
- ขอบเขตของการศึกษา	2
- นิยามศัพท์	2
บทที่ 2 ทรวจเอกสาร	3
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	13
- ประชากร	13
- กลุ่มตัวอย่างและวิธีสุ่มตัวอย่าง	13
- เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล	14
- งบประมาณ	14
- วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	14
- ระยะเวลาการดำเนินการ	15
บทที่ 4 ผลการศึกษาและวิจารณ์	16
- วิจารณ์	24
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	26
- ข้อเสนอแนะต่อผลการศึกษา	27
- ข้อเสนอแนะต่อวิธีการศึกษา	27
เอกสารอ้างอิง	28
ภาคผนวก	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.	แสดงวิธีการสุ่มตัวอย่าง	13
2.	การดำเนินงานทำปัญหาพิเศษ	15
3.	แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	16
4.	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถาบันในปัจจุบัน	18
5.	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกนอกระบบราชการ	20
6.	แสดงความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเมื่อออกนอกระบบราชการ	21
7.	แสดงความคิดเห็นต่อการออกนอกระบบของสถาบัน	23
8.	แสดงปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้น หลังจากออกนอกระบบราชการ	23

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งความรู้ ซึ่งตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมีหน้าที่คือ การสอน การวิจัย บริหาร และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ดังนั้นการบริหารของมหาวิทยาลัยจึงมีความแตกต่างจากหน่วยงานอื่นๆ โดยยึดหลักการ 2 ประการตามที่วิจิตร ศรีสขันธ์ กล่าวในสภาพคณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหิดล (2530 : 43) ดังนี้

1. ความเป็นอิสระในสภาพคล่องตัว (Autonomous system) คือดำเนินการกิจให้เสร็จสิ้นสุดในหน่วยงานมากที่สุด

2. ความมีเสรีภาพทางด้านวิชาการ (Academic freedom) คือมีเสรีภาพในด้านการสอน การวิจัย โดยไม่มีอำนาจภายนอกมาแทรกแซง

ที่ผ่านมาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ดำเนินงานอยู่ภายใต้ระบบราชการทำให้ความเป็นอิสระหรือความคล่องตัวในการบริหารงานทั่วไปไม่เป็นไปอย่างเต็มที่ เนื่องจากมีกฎระเบียบหรือขั้นตอนต่างๆ จำนวนมาก ทำให้การบริหารงานเป็นไปค่อนข้างล่าช้า ในสมัยรัฐบาลนายอานันท์ ปันยารชุน เข้ามาบริหารประเทศจึงมีความคิดที่จะพัฒนา ระบบบริหารสถาบันอุดมศึกษาของรัฐให้มีความเป็นอิสระคล่องตัว มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น มีการกล่าวถึงการนำแนวนโยบายมากำหนดเป็นมาตรการเพื่อให้มหาวิทยาลัย/สถาบัน มีทางเลือกในการปฏิบัติงานมากขึ้น โดยมีหลักการคือ กระบวนการนำมหาวิทยาลัย/สถาบัน ออกนอกระบบราชการ (วิจิตร ศรีสขันธ์, 2536 : 45)

การออกนอกระบบราชการมิได้หมายถึง การพ้นจากความเกี่ยวข้องของรัฐ เพียงแต่การบริหารงานภายในสถาบันต้องมีการปรับเปลี่ยน ทำให้มีความเป็นอิสระในการบริหารงานเพิ่มขึ้น ซึ่งในการปรับเปลี่ยนนี้จะทำให้เกิดโครงสร้างและสภาพแวดล้อมใหม่ อย่างไรก็ตาม ความพร้อมของแต่ละมหาวิทยาลัยที่จะออกนอกระบบราชการเป็นอย่างไร ตลอดจนการวิเคราะห์ถึงการเปลี่ยนแปลงว่าจะดีขึ้นหรือไม่ยังเป็นข้อถกเถียงกันอยู่มาก

ดังนั้นการศึกษาถึงความเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ระบบการเรียนการสอนและการเปลี่ยนแปลงอื่นๆ ที่จะเกิดขึ้นหลังการออกนอกระบบราชการจึงเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ให้กับสถาบันใช้ในการจัดการเรียนการสอนและอื่นๆ ภายในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ต่อการออกนอกระบบราชการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อมูลความคิดเห็นของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ต่อการออกนอกระบบราชการ จะเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ประกอบการพิจารณา วางรูปแบบระบบการบริหาร การจัดการเรียนการสอนและทิศทางการพัฒนาสถาบันในด้านอื่น ๆ ต่อไป

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษารั้งนี้ทำการศึกษาเฉพาะนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทุกชั้นปีในช่วงปีการศึกษา 2542/2543

นิยามศัพท์

ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกส่วนตัวของนักศึกษาที่มีต่อการออกนอกระบบราชการของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตรชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

การออกนอกระบบ หมายถึง การที่สถาบันมหาวิทยาลัยมีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการวางแผนดำเนินการต่าง ๆ เอง โดยที่ไม่มีการแทรกแซงจากราชการ

การอุดมศึกษา หมายถึง การศึกษาต่อจากหรือภายหลังจากการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

ความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ หมายถึง มหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษา ดำเนินกิจการภายในโดยปราศจากการแทรกแซงจากภายนอก หรือให้สถาบันอุดมศึกษาวินิจฉัย และดำเนินการเรื่องภายในต่าง ๆ สิ้นสุดในระดับสถาบันมากที่สุด

มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ หมายถึง มหาวิทยาลัยของรัฐที่มีความเป็นอิสระเพิ่มขึ้นในการบริหารงาน รวมถึงการจัดสรรงบประมาณ ซึ่งได้จากรัฐต่อรายปี ทำให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารจัดการเพิ่มขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

ตรวจเอกสาร

ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งการตรวจเอกสารออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. ระบบการบริหารสถาบัน
2. ปัญหาอุปสรรคจากระบบเดิม
3. แนวทางการแก้ปัญหา
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ระบบการบริหารงานของมหาวิทยาลัย/สถาบัน

จรัส สุวรรณเวลาและคณะ (2529:83) กล่าวถึงโครงสร้างของมหาวิทยาลัยไทยว่ามีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือมีการแบ่งส่วนการบริหารภายในสำนักอธิการบดีเป็นฝ่ายต่าง ๆ คือฝ่ายวิชาการ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายวางแผนและพัฒนา ฝ่ายกิจการนักศึกษา ทั้งนี้อาจมีชื่อเรียกต่างกันไป เช่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มีชื่อว่าฝ่ายกิจการทั่วไปและฝ่ายอาคารสถานที่ที่สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหาร มีชื่อว่าฝ่ายธุรการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีฝ่ายทรัพย์สิน เพิ่มเติมตามความจำเป็นของการบริหารงานของมหาวิทยาลัย และมีฝ่ายวิจัยตามนโยบายที่เน้นให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการวิจัยควบคู่ไปกับการพัฒนาการเรียนการสอน

ดร. อุทัย คูลเกษม กล่าวในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2539 : 77) ถึงหลักในการบริหารงานวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาว่า ควรคำนึงถึงเป้าหมายหลักของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งคนส่วนใหญ่เข้าใจว่า การจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาในสังคมเพื่อผลิตกำลังคนระดับวิชาชีพชั้นสูงเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ ดังจะเห็นได้จากการของเปิดคณะวิชาและสาขาวิชาของสถาบันอุดมศึกษา ส่วนใหญ่ใช้เหตุผลคือ “ความต้องการด้านกำลังคน” เป็นหลัก สาขาวิชาใดที่สังคมต้องการ “กำลังคน” มาก สาขาวิชานั้นจะได้รับการสนับสนุนให้เปิดมากกว่าสาขาวิชาที่สังคมไม่ต้องการ “กำลังคน” ซึ่งการใช้เหตุผลในเรื่องดังกล่าวเป็นหน้าที่หนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา แต่หน้าที่ที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การสร้างองค์ความรู้ใหม่เพิ่มขึ้นโดยให้ความสำคัญกับองค์ความรู้ที่สถาบันอุดมศึกษาจะต้องสร้างขึ้นใหม่และมีความเกี่ยวข้องกับภูมิปัญญา ในสังคมและวัฒนธรรมที่สถาบันอุดมศึกษาตั้งอยู่แม้ว่าในปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาไทยมีการสร้างสรรค์ความรู้ใหม่บ้างแต่เป็นองค์ความรู้ที่แยกจากพื้นฐานสังคมและวัฒนธรรมของเราเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทั้งนี้ เป็นเพราะส่วนหนึ่งของการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาไทยเน้นผลของกระแสการพัฒนาแบบไม่สมดุล สังคมได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนา อย่างเร่งรัดเพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคม “ที่ทันสมัย” โดยเฉพาะในภาคเศรษฐกิจสมัยใหม่ จะเห็นได้จากการเกิดขึ้นของสถาบันอุดมศึกษาไทยในยุคหลังทศวรรษ 1950 และการปรับปรุงหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาที่จัดตั้งในทศวรรษ 1950 ได้ให้ความสำคัญกับการผลิตกำลังคนเพื่อตอบสนองความต้องการภาคเศรษฐกิจสมัยใหม่ ส่วนการสร้างความรู้ด้วยการวิจัยส่วนใหญ่เน้นการสร้าง ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ สังคม และภาคเศรษฐกิจสมัยใหม่เพื่อนำไปใช้กับเทคโนโลยีมากกว่าการสร้างสรรค์องค์ความรู้เกี่ยวกับชนบทไทย สถานะการวิจัยดังกล่าวย่อมส่งผลกระทบต่อสถานะการเรียนการสอน ทำให้การถ่ายทอดและสร้างสรรค์ในหลักสูตรการเรียนการสอนเป็นไปได้อย่างยาก ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาควรเป็นแหล่งสร้างปัญญาโดยสร้างองค์ความรู้ทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เพื่อสามารถนำมาแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมไทยอย่างสอดคล้องกับพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรมไทย

ศ.ดร. เทียนฉาย กิระนันท์ กล่าวในตำแหน่งงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2539 : 125) การพัฒนาระบบบริหารการเงินของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐว่า จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาควบคู่ไปพร้อม ๆ กับการพัฒนาระบบการเงินและระบบ การงบประมาณ เพื่อให้การบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและลดต้นทุนค่าใช้จ่ายได้ต่ำที่สุด โดยการกำหนดแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1. การปฏิรูปองค์กร โครงสร้างและระเบียบวิธีปฏิบัติในการบริหารการเงิน ให้มีความกระชับ ใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาช่วย เช่น ระบบคอมพิวเตอร์ช่วยบริหารการเงิน ซึ่งจัดว่าเป็นรูปธรรมมากที่สุด ซึ่งจะช่วยให้การปฏิบัติงานเร็วขึ้น ถูกต้องแม่นยำ ให้อาณาข้อมูลที่ทันสมัยและสามารถนำไปใช้ในระบบการกำกับงานได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย การปรับโครงสร้างองค์การให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการทางการเงินลงไปถึงหน่วยงานย่อย รวมทั้งการพัฒนาระบบระเบียบวิธีปฏิบัติทางการเงินที่มีประสิทธิภาพขึ้นใช้ภายในสถาบัน โดยให้สามารถติดตามตรวจสอบได้ง่ายและทันเหตุการณ์ ทั้งนี้หากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจะยังคงต้องอยู่ภายใต้ระบบราชการก็อาจใช้วิธีการมอบอำนาจในระดับกว้างและลึกถึงหน่วยงานย่อยให้มากที่สุด

2. การพัฒนาและสร้างระบบข้อมูลการเงินและการพัสดุเพื่อการบริหาร เพื่อประโยชน์ในการกำกับการบริหารการเงินและการพัสดุ และการคำนวณค่าใช้จ่ายต่อหน่วยซึ่งต้องคำนวณอย่างรอบคอบและถูกต้องแม่นยำมากขึ้นเป็นลำดับเมื่อมีการพัฒนาระบบแล้ว ทั้งนี้การนำเสนอระบบข้อมูลและการใช้ประโยชน์ข้อมูลโดยมีระบบการรายงาน (Reporting) ที่เป็นรูปธรรม ซึ่งนอกจาก

จะแสดงฐานะทางการเงินและรายงานการใช้จ่ายเงินเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบทางการเงิน โดยทั่วไปแล้ว ยังสามารถสะท้อนถึงผลการปฏิบัติงานในรอบหนึ่ง ๆ ด้วย

2. ปัญหาอุปสรรคจากระบบเดิม

รศ.ดร. ไพฑูรย์ สีนลาวัฒน์ กล่าวในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2539 : 149) ปัญหาการบริหารมหาวิทยาลัยในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การบริหารการเงินและทรัพย์สิน

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2502 มหาวิทยาลัยต้องจัดทำงบประมาณแบบแสดงรายการและแสดงผลงาน (Line-item and Performance Budgeting) และเมื่อมีการปฏิรูประบบงบประมาณในภาครัฐบาล พ.ศ. 2525 ได้ส่งผลกระทบต่อมหาวิทยาลัยให้จัดทำงบประมาณแบบงบประมาณแผนงาน (Program Budget) แต่ในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณของสำนักงานงบประมาณกลับพิจารณารายละเอียดในลักษณะแสดงรายการ (Line-item)

เมื่อมหาวิทยาลัยจะใช้จ่ายเงินจากงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับอนุมัติ มหาวิทยาลัยจะต้องขออนุมัติการใช้จ่ายเงินต่อสำนักงานงบประมาณ แล้วนำเสนอกรมการคลังฝ่ายงบประมาณตามลำดับ เพื่อให้มหาวิทยาลัยชี้แจงอีกครั้งหนึ่งว่าค่าใช้จ่ายนั้นตรงกับหมวดรายการที่ตั้งงบประมาณไว้ พร้อมทั้งกรมบัญชีกลางเข้ามาควบคุมมหาวิทยาลัยในลักษณะการเน้นการตรวจก่อนจ่าย (Pre-audit) และการกำหนดมาตรการควบคุมภายใน (Internal control) ให้มหาวิทยาลัยปฏิบัติตาม เช่นการควบคุมการเบิกจ่ายเงินโดยการตรวจและอนุมัติฎีกาต่าง ๆ การพิจารณาและอนุมัติรายจ่ายที่ต้องขอลงกับกระทรวงการคลังก่อน การควบคุมการเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง การกั้นเงินไว้เบิกเหลือในปี การเก็บรักษาและทำลายเอกสารทางการเงิน เป็นต้น ระเบียบข้อบังคับเหล่านี้จึงมีผลทำให้มหาวิทยาลัยขาดความคล่องตัวในการบริหารมหาวิทยาลัย

2. การบริหารงานบุคคล

ปัญหานี้เกิดจากองค์การที่กำหนดมาตรฐานการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัย เรียกว่าคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย (ก.ม.) ถึงแม้ว่าจะมีการแยกข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยออกมามีองค์การกลางบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยโดยเฉพาะ แต่กฎระเบียบข้อบังคับส่วนใหญ่ก็ไม่ได้แตกต่างจากข้าราชการพลเรือน โดยทั่วไป

3. การบริหารวิชาการ

ปัญหานี้เกิดจากการตัดสินใจไม่สิ้นสุดระดับทบวงมหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย กล่าวคือ ทบวงมหาวิทยาลัยโดยอำนาจของรัฐมนตรีตามกฎหมายมีอำนาจที่จะพิจารณาอนุมัติจัดตั้ง

ยุบ รวม เลิกคณะ ภาควิชา หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นในส่วนของมหาวิทยาลัย ฉะนั้นเมื่อผ่านการพิจารณาถ้อยแถลงของคณะกรรมการทบวงมหาวิทยาลัยและเสนอรัฐมนตรีแล้ว รัฐมนตรีอนุมัติ ขั้นตอนต่อไปคือ การออกกฤษฎีกา หรือทำเป็นประกาศทบวงมหาวิทยาลัยเพื่อรับรองการจัดตั้งส่วนเหล่านั้น ซึ่งเป็นส่วนงานย่อยและส่วนงานทางวิชาการภายในมหาวิทยาลัย แต่ในทางปฏิบัติ มักจะให้ส่วนราชการอื่นที่ไม่ใช่หน่วยงานเฉพาะมาแทรกซ้อน ทำให้เกิดความล่าช้าโดยไม่จำเป็น

วารุณี โอสธารมย์ (2533:93) ได้กล่าวถึงปัญหาด้านระบบบริหารว่า เกิดจากระบบบริหารนโยบายภายในมหาวิทยาลัยในช่วงกว่าทศวรรษ 2500 ยังเป็นระบบบังคับบัญชามากกว่าเป็นระบบการควบคุมดูแลประสานงาน โดยมีกลุ่มผู้บริหารทำหน้าที่กำหนดนโยบายเพียงกลุ่มเดียว ทั้งตำแหน่งผู้บริหารยังเป็นตำแหน่งถาวรและเป็นการใช้ระบบอาวุโสในการครองตำแหน่งระบบนี้ จึงไม่สามารถตอบสนองความต้องการการพัฒนามหาวิทยาลัยในทางวิชาการของกลุ่มคณาจารย์และนักศึกษาถึงแม้ว่าได้มีการแก้ปัญหาหนึ่งในระหว่างการดำเนินงานในแผนพัฒนาฉบับที่ 3 ด้วยการจัดตั้งสภาคณาจารย์ และสนับสนุนบทบาทของคณาจารย์ให้มีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง เริ่มมีบทบาทในกระบวนการกำหนดนโยบายวิชาการ เช่น การจัดหลักสูตรตั้งแต่ระดับภาควิชา แต่มหาวิทยาลัยก็ยังขาดระบบวางแผน และประสานนโยบายที่ดีในการบริหารระดับสูง จึงได้มีการเสนอแนะให้มีการจัดองค์การบริหารทำหน้าที่รับนโยบายมาปฏิบัติด้วย การวางแผนภายในมหาวิทยาลัยขึ้น

อดุลย์ วิริยเวชกุล (2541:56-58) กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้การอุดมศึกษาไม่พัฒนาเท่าที่ควรว่า เกิดจาก

1. การมีหลายองค์กรกำกับดูแลสถาบันการอุดมศึกษา การที่มหาวิทยาลัย / สถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานหลายสังกัดทำให้ประสบปัญหาการไม่มีเอกภาพ ทั้งในเชิงนโยบาย และในเชิงโครงสร้างองค์กร ดังนั้นการจะประสานงานให้มีมาตรฐานอันเดียวกันก็ทำด้วยความยากลำบาก การแข่งขันในการที่จะหาลูกค้า หรือนักศึกษาก็มีค่อนข้างจะมาก และบางครั้งการแข่งขันก็ดูประหนึ่งว่าเป็นการแข่งขันโดยใช้ “ความง่าย” เป็นเครื่องดึงดูดนักศึกษา แทนที่จะให้ “คุณภาพ” เป็นฐานในการแข่งขัน

2. ความเป็น “อิสระ” ของมหาวิทยาลัย ปัจจุบันชื่อเรียกเป็นทางการในประเทศไทยอาจจะเรียกว่ามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ แต่ในภาคภาษาอังกฤษก็คือ อัตโนมติ หรือ Autonomy มหาวิทยาลัยในต่างประเทศถึงแม้ว่าจะได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาลแต่ก็มีความอิสระในการบริหารงานและการดำเนินงานในมหาวิทยาลัยของตนเองในทุกเรื่อง ยกเว้นในเรื่องซึ่งมีพันธะ

ผูกพันกับงบประมาณที่ได้รับจากรัฐบาล เช่น ข้อผูกพันกับรัฐบาลในเรื่องจำนวนนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยต้องผลิต ในเรื่องของคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานที่ดี ในส่วนอื่น ๆ ของการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยนั้น มหาวิทยาลัยมีอิสระในการบริหารจัดการอย่างแท้จริง เช่น ในการเปิดหลักสูตรใหม่ การพัฒนาบุคลากร การเข้าหน้าที่ การแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ การรับนักศึกษา การบริหารวิชาการ การวิจัยการเงิน และอื่น ๆ

จรัส สุวรรณเวลา (2539:25-26) กล่าวถึงระบบบริหารที่ด้อยประสิทธิภาพในด้านต่าง ๆ คือ

1. การบริหารวิชาการ

ความคล่องตัวไม่เพียงพอต่อความจำเป็นในการปรับวิชาการตามการเปลี่ยนแปลงของวิทยาการทั้งการเปิด ปิด หรือปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร การจัดตั้ง ยุบเลิก หรือปรับปรุงหน่วยงานทางวิชาการ และการพิจารณาดำเนินทางวิชาการ

การกำกับนโยบายวิชาการ การวางนโยบายสนองแนวความคิดของสถาบันตลอดจนสนองความจำเป็นของชาติ และสนองนโยบายของรัฐบาลยังไม่เป็นระบบแผนพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา ไม่ได้รับรองด้วยการสนับสนุนทางการเงินและกำลังคน การจัดสรรงบประมาณไม่ได้เป็นไปตามแผนนโยบาย ระบบยังขาดการติดตามกำกับผลงานตามนโยบาย

2. การบริหารการเงิน

โดยที่มหาวิทยาลัยเป็นส่วนราชการและถูกบังคับให้ใช้ระเบียบการเงินเช่นเดียวกับหน่วยราชการอื่น ๆ ทั้ง ๆ ที่ต้องบริหารงานเพื่อให้เกิดความเป็นเลิศเชิงคุณภาพเชิงวิชาการ วิทยาการมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การศึกษาและวิจัยหลายด้านต้องการปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว การวางงบประมาณไว้ล่วงหน้าโดยกำหนดรายการกำกับที่มีกรอบแคบ และจำเพาะเจาะจง ทำให้ไม่สามารถปรับให้ทันกับสถานการณ์ทางวิชาการได้ การบุกเบิกสร้างสรรค์ที่ต้องใช้ความรวดเร็วและความกล้าได้กล้าเสียเกิดขึ้นได้ยาก การสร้างคุณภาพทางวิชาการขึ้นกับตัวแปรหลายอย่าง เช่น คุณภาพของนิสิตนักศึกษา เทคโนโลยีการศึกษา อุปกรณ์การศึกษาและอุปกรณ์วิชาการ การเปลี่ยนแปลงเนื้อหาวิชาการและโอกาสในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นต้น การขาดความคล่องตัวในการปรับงบประมาณ มีผลให้เกิดความล่าช้า และเสียโอกาสในการสร้างคุณภาพการศึกษาและการวิจัย

ด้วยระเบียบการเงินของราชการ การใช้จ่ายเงินไม่มีความคล่องตัวและขาดประสิทธิภาพ เพราะเป็นการกำกับเบิกจ่ายตามรายการ แทนที่จะกำกับผลการดำเนินงาน ความเป็นเลิศจึงเกิดขึ้นได้ยาก ระเบียบการเบิกจ่ายมุ่งป้องกันการทุจริตมากกว่าที่จะมุ่งให้ได้ผลดีที่สุุดจากการใช้จ่าย

ข้าราชการและผู้บริหารมุ่งปฏิบัติตามระเบียบเพื่อปกป้องตนเอง แม้จะสิ้นเปลืองและได้ผลไม่เต็มที่

กิจกรรมทางวิชาการหลายอย่างไม่สามารถทำได้ เพราะจำกัดระเบียบการเงินที่รัฐจัดไว้เป็นระเบียบกลางทำให้ต้องยอมรับสิ่งที่ด้อยคุณภาพหรืองดเว้นกิจการนั้น ๆ ไป มีผลให้คุณภาพของงานลดลง และไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาการ เช่น การจัดซื้อคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ทันสมัย หรือการตอบแทนผลงานที่เน้นคุณภาพ เป็นต้น

ผู้บริหารระดับต่าง ๆ ขาดความรู้เกี่ยวกับการบริหารการเงิน ส่วนบุคลากรที่ทำหน้าที่ทางการเงินก็ขาดแคลนหรือขาดความสามารถ หรือต้องใช้บุคคลหน้าที่ยื่นมาทำงานแทน ทำให้เกิดปัญหาความผิดพลาด และขาดประสิทธิภาพในการใช้เงิน

3. แนวทางการแก้ปัญหา

ศ.ดร. วิจิตร ศรีสัจจาน กล่าวในสภาคณาจารย์มหาวิทยาลัยมหิดล (2530 : 45) ว่ามีแนวทางการแก้ปัญหการบริหารว่ามีทางเลือก 3 ทาง คือ

ทางเลือกที่ 1. อยู่ในระบบราชการอย่างปัจจุบัน และผันไปตามการเปลี่ยนแปลงของระบบราชการ

ทางเลือกที่ 2. อยู่ในระบบราชการ แต่ขอให้หน่วยงานของรัฐ ประเภทรัฐวิสาหกิจ มีลักษณะพิเศษ มีกฎหมายรองรับ

ทางเลือกที่ 3. เป็นหน่วยงานอิสระนอกระบบราชการ ไปเลย

จรัส สุวรรณเวลา และคณะ (2529:84) กล่าวถึงสถานภาพที่เหมาะสมสำหรับมหาวิทยาลัยว่าควรอยู่ในรูปแบบของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ แนวคิดนี้ได้มีการกล่าวถึงมาไม่น้อยกว่า 20 ปี แต่ก็ยังเกิดขึ้นไม่ได้ มหาวิทยาลัยในกำกับยังเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ แต่มีความเป็นอิสระเพิ่มขึ้นในการบริหารงาน มีการจัดสรรเงินอุดหนุนจากรัฐที่ได้มาเป็นก้อนต่อรายปี สถานภาพนี้จะเพิ่มความคล่องตัวในการจัดการ ทำให้มีการวัดผลงานโดยใช้ผลผลิตแทนการควบคุมการใช้จ่ายเงิน โอกาสที่จะหาแหล่งเงินโดยมหาวิทยาลัยเองเช่นจากการจัดการทรัพย์สิน การจัดการให้บริการทางวิชาการ ตลอดจนการจัดการทรัพย์สินทางปัญญา ย่อมมีมากขึ้นและจำเป็นมากขึ้น มีผลให้ต้องมีกิจกรรมที่สนองความต้องการของตลาดและของสังคมยิ่งขึ้น ลักษณะดังกล่าวนี้ดูน่าจะเหมาะสมกับมหาวิทยาลัยวิจัยมากกว่าสถานภาพที่เป็นหน่วยราชการเต็มรูป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2541:51-52) กล่าวถึงแนวทางในการปฏิบัติ
การในระดับสถาบันว่าควรดำเนินการคือ

1. กำหนดจุดมุ่งหมายและภารกิจที่ชัดเจนร่วมกันภายในมหาวิทยาลัย / สถาบัน
2. ปรับรื้อระบบบริหารจัดการภายในมหาวิทยาลัย / สถาบันเสียใหม่ ให้มีความคล่องตัว
มีอิสระและเสรีภาพ (Autonomy, Academic Freedom) ภายใต้กรอบ พ.ร.บ. ของแต่ละสถาบัน
สรุปคือออกกฎหมายให้มหาวิทยาลัย / สถาบันอุดมศึกษา เป็นมหาวิทยาลัย / สถาบันอุดมศึกษาใน
กำกับของรัฐ สรรหาผู้บริหารมืออาชีพ และว่าจ้างคณาจารย์และบุคลากรด้วยระบบสัญญาจ้างโดย
คำนึงถึงความรู้ความสามารถและลักษณะงานมากกว่าใบปริญญาหรือจำนวนปีทางการศึกษา
รวมทั้งปรับโครงสร้างแรงจูงใจและ โครงสร้างเงินเดือนภายใต้เงื่อนไขของคุณภาพงาน
3. พัฒนาคมนโยบายอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง
4. ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐาน โดยจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพทั้ง
ภายในและภายนอก
5. จัดให้มีกลไกให้มีการถ่ายโอนหน่วยกิตการศึกษาโดยมีมาตรการจูงใจ เช่นการร่วม
กลุ่มสถาบันการศึกษา สร้างเป็นเครือข่าย (Networking) ตามลักษณะพื้นที่ (Area approach)
6. จัดให้มีโครงการเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาอย่างเพียงพอ
7. ดำเนินการศึกษาค่าใช้จ่ายรายหัว (ค่าดำเนินการ) และกำหนดสัดส่วนที่ผู้เรียนจะต้อง
จ่าย รัฐจะต้องจ่าย และผู้ที่ไร้ประโยชน์จากบัณฑิตจะต้องจ่าย
8. ส่งเสริมสนับสนุนให้เอกชนไทยจัดการอุดมศึกษาให้มากขึ้น ด้วยการผ่อนคลายกฎ
ระเบียบให้เอื้อต่อการจัดตั้งได้สะดวกมากขึ้น เพื่อสร้างให้เกิดระบบการแข่งขันในวงการอุดมศึกษา
9. ดำเนินการศึกษาวิจัยเพื่อหารูปแบบการจัดการอุดมศึกษาในอนาคตที่อาจจะเหมาะสม
กว่าที่กลุ่มคิด

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คณะวิจัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2540) ทำการวิจัยโครงการศึกษาวิจัย
เรื่องอุดมศึกษาไทย : วิฤตและทางออก จากการศึกษาได้ให้ทางเลือกไว้ด้านหนึ่ง คือ การปฏิรูป
สถาบันอุดมศึกษาให้ออกนอกระบบราชการตามรูปแบบของมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐบาล ซึ่งทำให้
เกิดความคล่องตัวในด้านการบริหารการเงินและทรัพย์สิน การบริหารงานบุคคล การบริหารงาน
วิชาการ แต่จะต้องแก้ไขในสิ่งที่ยังเป็นจุดอ่อนบางประการที่เกิดขึ้น อันได้แก่ คุณสมบัติและวาระ
ของผู้บริหารระดับสูง การสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิในสภามหาวิทยาลัย การแยกหน้าที่ของสภา
มหาวิทยาลัยให้เป็นผู้กำหนดนโยบาย กำกับดูแล ติดตามตรวจสอบการบริหารและจัดการสถาบัน

อุดมศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและประกอบภารกิจตามหน้าที่ ๆ ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารการจัดการอุดมศึกษาไทยได้ประสิทธิภาพ คุณภาพและมาตรฐานตามหลักสากลอย่างแท้จริง

ทบวงมหาวิทยาลัย (2541) ได้ประเมินผลแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 7 พ.ศ. 2535-2539 ด้านการบริหารจัดการศึกษา มีผลสรุปดังนี้

1. การพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาให้มีความเป็นอิสระและคล่องตัว นอกจากจัดตั้งมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี แล้วทบวงมหาวิทยาลัยยังได้ดำเนินการสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนมีความเป็นอิสระและคล่องตัวมากขึ้น โดยการเสนอร่างพระราชบัญญัติเพื่อนำสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวน 16 แห่งออกนอกระบบราชการ พร้อมทั้งปรับโครงสร้างสำนักงานปลัดทบวงเพื่อพัฒนาการดำเนินงานให้ประสานสอดคล้องกันอีกด้วย และยังได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการจัดตั้งมหาวิทยาลัยใหม่ที่ไม่เป็นส่วนราชการเพิ่มอีก 1 แห่งที่จังหวัดเชียงรายในส่วนของ การพัฒนาความคล่องตัวในการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ด้วยการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2522 และฉบับเพิ่มเติม พ.ศ. 2535 และได้จัดตั้งกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในวงเงิน 500 ล้านบาท ในระยะเวลา 10 ปี ให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนกู้ค้ำประกันเพื่อพัฒนาอาคารเรียนหรือจัดหาอุปกรณ์การศึกษา นอกจากนี้ยังได้กระจายอำนาจให้การดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สิ้นสุดที่มหาวิทยาลัย / สถาบันมากขึ้น โดยการเพิ่มอำนาจให้มหาวิทยาลัย / สถาบันในเรื่องของการบริหารงานบุคคล และการให้ความเห็นชอบหลักสูตรเป็นต้น
2. การสร้างมาตรการที่จะให้บุคลากรอยู่ในระบบอุดมศึกษาของรัฐ เพื่อลดปัญหาการเคลื่อนย้ายบุคลากร และเพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานให้บุคลากร โดยเฉพาะอาจารย์ในสาขาวิชาที่มีความต้องการสูง โดยทบวงมหาวิทยาลัยได้ร่วมกับกระทรวงการคลัง ออกระเบียบว่าด้วยเงินประจำตำแหน่ง 4 ฉบับ ปรับอัตราเงินค่าสอนพิเศษและค่าตอบแทน สำหรับอาจารย์ในสาขาวิชาที่ขาดแคลน
3. การสร้างกลไกในการสรรหาและพัฒนาอาจารย์ ในช่วงเวลาที่ผ่านมา สถาบันอุดมศึกษาของรัฐประสบปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ประจำที่มีประสิทธิภาพ และคุณภาพอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาที่มีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ เช่น สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งทบวงมหาวิทยาลัย ได้มีมาตรการแก้ไขปัญหาดังกล่าวตั้งแต่ช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 6 เช่น การจัดสรรทุน การศึกษาต่อต่างประเทศในระดับปริญญาโท, เอก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สาขาวิชาที่ขาดแคลนซึ่งทบวงมหาวิทยาลัยได้สนับสนุนให้อาจารย์ในสาขาวิชาที่ขาดแคลนไปศึกษาต่อต่างประเทศจนถึงปี 2538 จำนวน 239 คน และการส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษเป็นอาจารย์ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ การดำเนินการเร่งรัดการผลิตกำลังคนในสาขาวิชาที่ขาดแคลนเหล่านี้ช่วยให้สถาบันอุดมศึกษามีอาจารย์ที่มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น ทั้งการพัฒนาอาจารย์ประจำและเพิ่มจำนวน อาจารย์ใหม่ แต่หากระบบการบริหารอุดมศึกษาไม่สามารถรักษานุเคราะห์ที่มีคุณภาพเหล่านี้ได้ก็จะมีผลทำให้การลงทุน เพื่อการนี้เกิดการสูญเปล่าได้ ดังนั้นทบวงมหาวิทยาลัยจึงได้จ้างผู้เกษียณอายุราชการปฏิบัติงานใน มหาวิทยาลัย / สถาบันและจ้างผู้มีความสามารถพิเศษเป็นอาจารย์ควบคู่ไปด้วยเพื่อรักษาคนดีคนเก่งให้คงอยู่ในสถาบันอุดมศึกษา การพัฒนาอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนทบวงมหาวิทยาลัยได้จัดกองทุนพัฒนาอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเพื่อจัดสรรทุน การศึกษาต่อ ฝึกอบรมดูงานและปฏิบัติการวิจัย

4. ความชอบธรรมในการรับภาระค่าใช้จ่ายการศึกษา แหล่งที่มาของค่าใช้จ่ายของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐประเภทจำกัดรับส่วนใหญ่มาจากงบประมาณแผ่นดินประมาณ 80% และอัตราเพิ่มของงบประมาณแผ่นดินแต่ละปีจะได้รับจัดสรรเพิ่มอยู่ระหว่างร้อยละ 10-20 การมีมาตรการเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาแบบลอยตัวมีผลทำให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐสามารถพึ่งพาค่าใช้จ่ายจากเงินรายได้บ้าง แต่ก็ไม่เพียงพอที่จะพัฒนาให้เกิดความเป็นเลิศทางวิชาการได้ด้วยเหตุนี้ทบวงมหาวิทยาลัยจึงได้ร่วมกับสำนักงานงบประมาณศึกษาค่าใช้จ่ายต่อหัวนักศึกษา (Unit Cost) ในสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อกำหนดเกณฑ์ในการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมให้สถาบันอุดมศึกษา ซึ่งผลการดำเนินการดังกล่าวจะมีผลทำให้เกิดการร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายของผู้รับบริการการศึกษาที่เหมาะสม และเพื่อไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนกับผู้รับบริการการศึกษา รัฐบาลได้จัดตั้งกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาขึ้นเพื่อส่งเสริมนักเรียนจากครอบครัวผู้มีรายได้น้อย กู้ยืมไปศึกษาเพื่อชำระหนี้คืนพร้อมดอกเบี้ยต่ำหลังสำเร็จการศึกษา

บทที่ 3 วิธีการและอุปกรณ์ในการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ นักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 1872 คน

กลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบ ชั้นภูมิ โดยกำหนดกลุ่มย่อยของกลุ่มประชากรเป็นชั้นปี คือ ชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 และดำเนินการสุ่มแบบง่าย แล้วรวบรวมตัวอย่างเข้าเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ตามจำนวนซึ่งได้จากการกำหนดขนาดตัวอย่าง ของกรมส่งเสริมการเกษตร (2528) ได้ให้แนวทางพิจารณาประชากรทั้งหมดเป็นหลักโดยใช้การสุ่ม ร้อยละ 10 คือ 187 คน

จากการกำหนดการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ โดยแบ่งนักศึกษาออกเป็นชั้นปีต่างๆ แล้วทำการสุ่มชั้นปีละประมาณ ร้อยละ 10 ของจำนวนนักศึกษาในแต่ละชั้นปี แต่จากการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลได้ดังนี้ ชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 13.61 จากจำนวน 404 คน ชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 12.00 จากจำนวน 433 คน ชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 8.04 จากจำนวน 522 คน และชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 7.40 จากจำนวน 513 คน (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 แสดงวิธีการสุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาชั้นปีที่	จำนวนทั้งหมด	เก็บตัวอย่างจำนวน	ร้อยละ
1	513	38	7.40
2	522	42	8.04
3	433	52	12.00
4	404	55	13.61

งบประมาณ

เอกสารนี้งบประมาณที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ประมาณ 3,000 บาท ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม มีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม และการทดสอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ใช้ค่าสถิติได้แก่

$$1. \text{ ค่าร้อยละ} = \frac{n \times 100}{N}$$

เมื่อ n = จำนวนกลุ่มประชากรทำการศึกษา

N = จำนวนกลุ่มประชากรทั้งหมด

2. ค่าเฉลี่ย (\bar{x})

$$\bar{x} = \frac{\sum fx}{N}$$

x = ค่าของข้อมูล

f = ความถี่ของข้อมูล

N = จำนวนข้อมูลทั้งหมดของกลุ่มประชากร

3. ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น เรื่องการบริหารสถาบันในปัจจุบัน

กำหนดค่าระดับความคิดเห็นดังนี้

ดีมาก = 4

ดี = 3

ปานกลาง = 2

ควรแก้ไข = 1

ความหมายของค่าเฉลี่ยในการประเมินความคิดเห็น

3.25 – 4.00 ดีมาก

2.49 – 3.24 ดี

1.73 – 2.48 ปานกลาง

1.00 – 1.72 ควรแก้ไข

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น เรื่องความเปลี่ยนแปลงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเมื่อออกนอกระบบราชการวิเคราะห์ตามแนวของประคอง กรรณสูตร (2528)

กำหนดค่าระดับความคิดเห็นดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	=	5
เห็นด้วย	=	4
ไม่แน่ใจ	=	3
ไม่เห็นด้วย	=	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	=	1

ความหมายของค่าเฉลี่ยในการประเมินความคิดเห็น

4.50 – 5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.40 – 4.49	เห็นด้วย
2.50 – 3.49	ไม่แน่ใจ
1.50 – 2.49	ไม่เห็นด้วย
1.00 – 1.49	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ระยะเวลาในการดำเนินการ

ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการตั้งแต่ เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2542 ถึงเดือน เมษายน พ.ศ. 2543
รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 7 เดือน

ตารางที่ 2 การดำเนินงานทำปัญหาพิเศษ

ลำดับที่	การดำเนินงาน	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.
----------	--------------	------	------	------	------	------	-------	-------

1.	วางแผนการวิจัย	-----						
2.	สร้างแบบสอบถามและทดสอบ
แบบสอบถาม		-----					
3.	เก็บข้อมูลภาคสนามจากกลุ่มตัวอย่าง			-----				
4.	วิเคราะห์ข้อมูล				-----			
5.	สรุปผล เขียนรายงาน					-----		
6.	จัดพิมพ์ และเย็บเล่ม						-----	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์การใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ผู้อื่นใช้หรือเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4
ผลการศึกษาและวิจารณ์

ในการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังต่อการออกนอกระบบราชการ มีผลการศึกษาดังนี้

ผลการศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ

จากการศึกษาพบว่านักศึกษาร้อยละ 51.34 เป็นหญิง และร้อยละ 48.66 เป็นชาย

ภาควิชา

จากการศึกษาพบว่านักศึกษาร้อยละ 29.41 เป็นนักศึกษาภาควิชา เทคนิคเกษตร, ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช ร้อยละ 27.80 และร้อยละ 10.70 เป็นภาควิชา เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช เทคโนโลยีการผลิตสัตว์ อุตสาหกรรมเกษตรและบริหารธุรกิจเกษตร ในจำนวนที่เท่ากัน (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (N = 187)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	91	48.66
หญิง	96	51.34
ภาควิชา		
เทคนิคเกษตร	55	29.41
เทคโนโลยีการผลิตพืช	52	27.80
เทคโนโลยีการผลิตสัตว์	20	10.70

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 187)	ร้อยละ
อุตสาหกรรมเกษตร	20	10.70
บริหารธุรกิจเกษตร	20	10.70
เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช	20	10.70

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อการบริหารสถาบันในปัจจุบัน

จากการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อระบบการบริหารสถาบันในปัจจุบันพบว่า จำนวนนักศึกษาที่เห็นว่า การบริหารสถาบันอยู่ในระดับดีได้แก่ ความรู้ความสามารถของอาจารย์ ร้อยละ 51.34 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นคือ 3.21 ความสะดวกรวดเร็วในการใช้บริการห้องสมุด ร้อยละ 45.45 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.88 มาตรฐานการศึกษาของสถาบันร้อยละ 57.22 ค่าความคิดเห็นเฉลี่ยเท่ากับ 2.63 ประสิทธิภาพด้านการเรียนการสอนร้อยละ 56.14 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.54 การวัดและประเมินผลนักศึกษาร้อยละ 55.61 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.54

การบริหารสถาบันที่อยู่ในระดับปานกลางได้แก่ ความปลอดภัยภายในสถาบันร้อยละ 45.99 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.47 การกำหนดหลักสูตรและวิชาที่เปิดสอนร้อยละ 45.45 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.44 สภาพแวดล้อมด้านเสียงร้อยละ 43.31 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.39 สภาพแวดล้อมด้านอากาศร้อยละ 42.42 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.39 ความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการห้องปฏิบัติการร้อยละ 45.00 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.28 วัสดุครุภัณฑ์ และสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนร้อยละ 45.99 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.24 ห้องเรียนร้อยละ 43.31 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 2.24 ความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการคอมพิวเตอร์ร้อยละ 35.30 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.00

ส่วนของการบริหารสถาบันที่ควรปรับปรุงแก้ไขได้แก่ ความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการจากสำนักทะเบียน และการให้บริการสนามกีฬา มีความเห็นร้อยละ 68.00 และ 70.05 มีค่าความคิดเห็นเฉลี่ยเท่ากับ 1.46 และ 1.40 ตามลำดับ (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถาบันในปัจจุบัน

การบริหารงาน ของสถาบันใน ด้านต่างๆ	จำนวนคน (N = 187)								ค่าเฉลี่ย คะแนน ความคิดเห็น	ความหมาย
	4 (ดีมาก)		3 (ดี)		2 (ปานกลาง)		1 (ควรแก้ไข)			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
1. ประสิทธิภาพ การเรียนการสอน	27	14.44	105	56.14	53	28.34	2	10.07	2.83	ดี
2. ความรู้ความ สามารถของอาจารย์	67	35.82	96	51.34	21	11.23	3	10.60	3.21	ดี
3. ความสะดวก รวดเร็วในการให้ บริการ										
3.1 ห้องสมุด	43	23.00	85	45.45	51	27.27	8	4.28	2.88	ดี
3.2 สนามกีฬา	-	-	19	10.16	37	19.78	131	70.05	1.40	ควรแก้ไข
3.3 ห้องปฏิบัติการ	6	3.20	69	36.90	84	45.00	28	10.98	2.28	ปานกลาง
3.4 สำนักทะเบียน	1	0.53	25	13.37	34	18.18	127	68.00	1.46	ควรแก้ไข
3.5 คอมพิวเตอร์	10	5.35	47	25.13	64	34.22	66	35.30	2.00	ปานกลาง
4. การกำหนดหลัก สูตรและวิชาที่เปิดสอน	7	3.74	85	45.45	79	42.24	16	8.56	2.44	ปานกลาง

ตารางที่ 4 (ต่อ)

การบริหารงาน ของสถาบันใน ด้านต่างๆ	จำนวนคน (N = 187)								ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
	4(ดีมาก)		3 (ดี)		2 (ปานกลาง)		1 (ควรแก้ไข)		คะแนน	ความคิดเห็น
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
5. มาตรฐานการศึกษา ของสถาบัน	10	5.35	107	57.22	61	32.62	9	4.81	2.63	ดี
6. วัสดุครุภัณฑ์และ สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน	3	1.60	69	36.90	86	45.99	29	15.51	2.24	ปานกลาง
7. ห้องเรียน	10	5.35	81	43.31	70	37.43	26	13.90	2.40	ปานกลาง
8. การวัดและประเมิน ผลนักศึกษา	5	2.67	104	55.61	66	35.30	12	6.24	2.54	ดี
9. ความปลอดภัย ภายในสถาบัน	14	7.49	86	45.99	61	32.62	26	13.90	2.47	ปานกลาง
10. สภาพแวดล้อม										
10.1 ด้านเสียง	9	4.81	81	43.31	72	38.50	25	13.37	2.39	ปานกลาง
10.2 ด้านอากาศ	13	6.95	79	42.24	64	34.22	31	16.58	2.39	ปานกลาง

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อการออกนอกระบบราชการของสถาบัน

จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาร้อยละ 67.91 ทราบเกี่ยวกับการออกนอกระบบราชการของสถาบัน และร้อยละ 32.09 ไม่ทราบ

จากการศึกษาพบว่า ร้อยละ 62.03 เข้าใจว่า การออกนอกระบบราชการ คือ การที่สถาบันมีการบริหารจัดการด้านต่างๆ ด้วยตนเอง ส่วนอีกร้อยละ 28.34 เข้าใจว่า คือ การที่สถาบันไม่อยู่ในการกำกับดูแลของรัฐ และร้อยละ 9.63 ไม่ทราบเรื่องการออกนอกระบบเลย (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 แสดงความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการออกนอกระบบราชการ

รายการ	จำนวน (N = 187)	ร้อยละ
ทราบเกี่ยวกับการออกนอกระบบราชการ	127	67.91
ไม่ทราบเกี่ยวกับการออกนอกระบบราชการ	60	32.09
การออกนอกระบบราชการ คือ		
การที่สถาบันมีการรับผิดชอบจัดการด้วยตนเอง	116	62.03
ไม่รู้เรื่องเลย	18	9.63
การที่สถาบัน ไม่อยู่กำกับดูแลของรัฐ	53	28.34

จากการศึกษาความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น เมื่อออกนอกระบบราชการ มีนักศึกษาเห็นด้วยว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในด้านต่างๆ ได้แก่ เห็นว่าค่าลงทะเบียนจะต้องเพิ่มขึ้นร้อยละ 51.87 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 วัสดุอุปกรณ์โสตและสื่อการสอนจะดีขึ้นร้อยละ 49.20 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 3.65 สวัสดิการด้านการพยาบาลจะดีขึ้นร้อยละ 50.80 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 และมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยใช้อย่างเพียงพอร้อยละ 45.45 คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.58

ความคิดเห็นว่ายังไม่แน่ใจว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงได้แก่ ความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการต่างๆ จะเพิ่มขึ้นร้อยละ 44.92 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 การบริหารจัดการจะคล่องตัวขึ้นร้อยละ 45.99 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45 ประสิทธิภาพด้านการเรียน การสอนจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 49.73 และค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 3.44 จะสามารถพัฒนาได้ทัดเทียมกับต่างประเทศร้อยละ 48.66 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14 (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 แสดงความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น เมื่อออกนอกระบบราชการ

รายการ	จำนวน (N = 187)										ค่าเฉลี่ยของ ความ คะแนนความ หมายถึง ความคิดเห็น		
	5 เห็นด้วยอย่างยิ่ง ว่าจะเกิดขึ้น		4 เห็นด้วย ว่าจะเกิดขึ้น		3 ไม่แน่ใจ		2 ไม่เห็นด้วย ว่าจะเกิดขึ้น		1 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ว่าจะเกิดขึ้น				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1. การบริหารจัดการ จะคล่องตัวขึ้น	16	8.55	86	45.99	74	39.57	10	5.35	1	0.53	3.45	3	
2. ความสะดวกรวดเร็ว ในการให้บริการเพิ่มขึ้น	13	6.95	84	44.92	74	39.57	13	6.95	3	1.60	3.48	3	
3. ประสิทธิภาพด้านการ เรียนการสอนเพิ่มขึ้น	8	4.28	77	41.18	93	49.73	8	4.28	1	0.53	3.44	3	
4. สามารถพัฒนาได้ทัด เทียมต่างประเทศ	7	3.74	53	28.34	91	48.66	33	17.65	3	1.60	3.14	3	
5. ค่าลงทะเบียนจะ ต้องเพิ่มขึ้น	97	51.87	63	33.69	11	5.88	11	5.88	5	2.67	4.26	4	

10727

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 187)										ค่าเฉลี่ยของ คะแนนความ คิดเห็น	ความ หมาย
	5		4		3		2		1			
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง ว่าจะเกิดขึ้น		เห็นด้วย ว่าจะเกิดขึ้น		ไม่แน่ใจ		ไม่เห็นด้วย ว่าจะเกิดขึ้น		ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ว่าจะเกิดขึ้น			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
6. วัสดุ อุปกรณ์ โสตและ สื่อการสอนจะดีขึ้น	20	10.69	92	49.20	67	35.83	6	3.21	2	1.07	3.65	4
7. มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย ใช้อย่างเพียงพอ	20	10.69	85	45.45	68	36.36	12	6.42	2	1.07	3.58	4
8. สวัสดิการด้านพยาบาล จะดีขึ้น	17	9.10	95	50.80	62	33.15	10	5.35	3	1.60	3.60	4

จากการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกนอกระบบราชการร้อยละ 37.43 ซึ่งมากที่สุดเห็นว่า ควรรอดูสถาบันอื่นก่อนว่าเป็นอย่างไร จึงตัดสินใจเปลี่ยนแปลงระบบบริหาร รองลงมา ร้อยละ 34.76 เห็นด้วยกับการออกนอกระบบราชการ ร้อยละ 21.93 เห็นว่าควรอยู่ในระบบราชการเหมือนเดิม ส่วนอีก ร้อยละ 5.89 มีความเห็นอย่างอื่น คือ ไม่แน่ใจว่าออกไปแล้วจะเป็นอย่างไร และสถาบันจะสามารถหางบประมาณมาใช้ได้อย่างเพียงพอหรือไม่ และคิดว่าควรมีการทดลองเป็นส่วนๆ ก่อนได้ผลอย่างไร ค่อยนำมากำหนดวิธีการบริหารสถาบัน (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 แสดงความคิดเห็นต่อการออกนอกระบบของสถาบัน

ความคิดเห็นต่อการออกนอกระบบราชการ	จำนวน (N = 187)	ร้อยละ
เห็นด้วย	65	34.76
ควรรอดูสถาบันอื่นก่อน	70	37.43
ไม่เห็นด้วย	41	21.93
อื่นๆ	11	5.89

จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นหลังจากออกนอกระบบราชการแล้ว นักศึกษาส่วนร้อยละ 47.31 คาดว่า สถาบันจะต้องขึ้นค่าหน่วยกิต รองลงมา ร้อยละ 32.55 ไม่แน่ใจในความมั่นคงของสถาบัน ทั้งด้านการบริหารจัดการ และการวัดประเมินผล ร้อยละ 17.11 คิดว่า ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา กับสถาบันจะแย่ง และร้อยละ 3.03 มีความเห็นเป็นอย่างอื่น คือ คิดว่า ภาครัฐผลักดันให้นักศึกษาแบกรับภาระทางการเงิน ผู้มีปัญหาทางการเงินไม่สามารถเรียนได้ และปิดกั้นผู้มีฐานะยากจน ทำให้โอกาสด้านการศึกษาต่ำ (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 แสดงปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้น หลังจากออกนอกระบบราชการ (ตอบมากกว่า 1 ข้อ)

ปัญหาที่คาดว่าจะเกิด	จำนวน (N = 298)	ร้อยละ
สถาบันจะต้องขึ้นค่าหน่วยกิต	141	47.31

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ปัญหาที่คาดว่าจะเกิด	จำนวน (N = 298)	ร้อยละ
ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับ สถาบันจะแย่ลง	51	17.11
ไม่แน่ใจในความมั่นคงปลอดภัย	97	32.55
อื่นๆ	9	3.03

วิจารณ์

จากผลการศึกษา ความเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถาบันในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่า สิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไขอันดับแรกคือ ความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการสำนักทะเบียน และสนามกีฬา ซึ่งผลออกมา ถึงร้อยละ 68.00 และ 70.05 ที่เห็นว่าควรแก้ไข ทั้งนี้เนื่องจากทางสถาบันยังไม่มีสนามกีฬาพอที่จะรองรับนักศึกษา รวมทั้งสำนักทะเบียนนั้นมีความล่าช้าในการให้บริการอยู่มาก เป็นข้อสังเกตต่อไปว่า เมื่อออกนอกระบบแล้วสิ่งเหล่านี้จะมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ในด้านการบริหารงานอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการให้ความรู้แก่นักศึกษาจะอยู่ในขั้นที่ดี และส่วนที่เกี่ยวข้องกับอุปกรณ์การศึกษา สถานที่ศึกษา และสภาพแวดล้อมนั้นจะอยู่ในขั้นปานกลาง ซึ่งพอจะสรุปได้ว่า นักศึกษามีความเห็นว่า ขณะนี้สถาบันมีการเรียนการสอนที่ดี ให้ความรู้ดี แต่อุปกรณ์ที่ช่วยในการเรียนการสอนยังอยู่ในระดับปานกลาง

จากการศึกษาความคิดเห็นต่อการออกนอกกระบวนราชการนั้น ยังมีนักศึกษาถึงร้อยละ 32.09 ที่ไม่ทราบเรื่องการออกนอกกระบวนของสถาบัน ซึ่งนับว่าเป็นจำนวนที่สูง เมื่อเทียบกับระยะเวลาอีก 2 ปีที่เหลือก่อนการออกนอกกระบวน และนอกจากนี้ยังมีนักศึกษาอีกจำนวนหนึ่ง คือร้อยละ 9.63 ไม่ทราบอะไรเลยเกี่ยวกับการออกนอกกระบวน ข้อมูลเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าการให้ความรู้และ การประชาสัมพันธ์ยังไม่ดีพอ

ในส่วนของความคาดหวังหลังจากออกนอกกระบวนราชการแล้ว สิ่งที่นักศึกษาคาดว่าจะต้องอยู่ในรูปแบบของมหาวิทยาลัยเอกชน ได้รับงบประมาณจากรัฐบาลน้อยลง นักศึกษาต้องจ่ายเงินเพิ่มขึ้น และผลการศึกษาในด้านอื่นๆ แสดงให้เห็นว่านักศึกษายังไม่มีความแน่ใจ และไม่มั่นใจว่าจะเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น อาจเป็นเพราะนักศึกษายังไม่เห็นตัวอย่างของความเปลี่ยนแปลง

และจากการสำรวจนี้ ยังพบว่านักศึกษายังไม่มีความพร้อมในการออกนอกระบบราชการ จากความคิดเห็นถึงร้อยละ 37.43 ซึ่งมากที่สุด เห็นว่าควรรอดูสถาบันอื่น เพื่อเพิ่มความมั่นใจแก่นักศึกษา และปัญหาที่คาดว่าจะเกิดตามมาคือ เรื่องค่าใช้จ่ายในการศึกษาต้องเพิ่มขึ้น จะเป็นการลดโอกาสทางการศึกษาของผู้ที่มีรายได้น้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตรสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังต่อการออกนอกระบบราชการ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถาบันในปัจจุบัน และความคิดเห็นต่อการออกนอกระบบราชการ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษาสรุปได้ว่า เป็นนักศึกษาเพศหญิงร้อยละ 51.34 เป็นนักศึกษาภาควิชาเทคนิคเกษตรมากที่สุดคือ 29.41

ความคิดเห็นต่อการบริหารสถาบันในปัจจุบัน

จากการศึกษาสรุปได้ว่า นักศึกษาเห็นว่า การบริหารสถาบันที่อยู่ในระดับดี ได้แก่ ความรู้ความสามารถของอาจารย์ ความสะดวกรวดเร็วในการบริการห้องสมุด มาตรฐานการศึกษาของสถาบัน ประสิทธิภาพด้านการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลนักศึกษา ส่วนการบริหารสถาบันที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ความปลอดภัยภายในสถาบัน การกำหนดหลักสูตรวิชาที่เปิดสอน สภาพแวดล้อมด้านเสียงและอากาศ ความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการห้องปฏิบัติการและคอมพิวเตอร์ วัสดุครุภัณฑ์ และสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน และการบริหารสถาบันที่ควรปรับปรุงแก้ไข ได้แก่ ความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการของสำนักทะเบียน และการให้บริการสนามกีฬา

ความคิดเห็นต่อการออกนอกระบบของสถาบัน

จากการศึกษาสรุปได้ว่า นักศึกษาร้อยละ 67.91 ทราบเกี่ยวกับการออกนอกระบบของสถาบัน ร้อยละ 62.03 คิดว่าการออกนอกระบบราชการคือ การที่สถาบันมีการบริหารจัดการด้านต่างๆ ด้วยตนเอง

จากการศึกษาสิ่งที่คาดว่าจะเกิดขึ้นหลังจากออกนอกระบบราชการแล้ว สรุปได้ว่า นักศึกษาเห็นด้วยว่าสิ่งที่จะเกิดขึ้นหลังจากออกนอกระบบราชการได้แก่ ค่าลงทะเบียนจะต้องเพิ่มขึ้น วัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอนจะดีขึ้น สวัสดิการด้านการพยาบาลและการมีเทคโนโลยีใช้อย่างเพียงพอมากขึ้น แต่ยังไม่แน่ใจสำหรับ ความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการเพิ่มขึ้น การบริหารจัดการจะคล่องตัวขึ้น ประสิทธิภาพด้านการเรียนการสอนจะเพิ่มขึ้น และจะสามารถพัฒนาได้ทัดเทียม เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่างประเทศได้ จากการศึกษาสรุปได้ว่า นักศึกษาร้อยละ 37.43 เห็นว่าควรรอดูสถาบันอื่นก่อนว่า เป็น อย่างไร ส่วนปัญหาที่คาดว่าจะตามมาหลังจากออกนอกระบบราชการ คือ ปัญหาค่าใช้จ่ายที่ใช้ ในการศึกษาจะเพิ่มขึ้นมีถึงร้อยละ 47.31

ข้อเสนอแนะต่อผลการศึกษา

1. พบว่านักศึกษาบางส่วนไม่รู้เรื่องการออกนอกระบบของสถาบันเลย จึงควรมี การประชาสัมพันธ์และให้ความรู้ในเรื่องนี้ให้มากขึ้น โดยอาจอยู่ในรูปของการสัมมนาหรือการจัด การอบรม
2. เรื่องการขึ้นค่าน่วยกิตยยังเป็นปัญหาที่นักศึกษาวิตกมากที่สุด ควรให้ความกระจ่าง เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่ต้องเพิ่มขึ้นว่านักศึกษาจะได้รับประโยชน์อะไรนอกจากที่ต้องเพิ่มค่าใช้จ่ายใน การศึกษา
3. สถาบันควรให้ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารสถาบันหลักจากออกนอกระบบ เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน จะทำให้นักศึกษามีความมั่นใจขึ้น
4. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารสถาบันส่วนใหญ่ อยู่ในระดับที่ยังไม่แน่ใจ ควรจะมีการทดลองเป็นส่วนๆ ก่อนให้เห็นว่า การออกนอกระบบทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นจริง จะเพิ่มความมั่นใจให้กับนักศึกษามากขึ้น
5. ข้อมูลเกี่ยวกับการออกนอกระบบยังมีกรตกเถียงกันอยู่มากเกี่ยวกับผลดีและผลเสีย ควรจะมีการสรุปให้ชัดเจนว่าจะมีการให้เงินสนับสนุนอย่างไร ตัวข้าราชการจะเป็นอย่างไร ระบบการบริหารเป็นอย่างไรให้ชัดเจน จะทำให้สถาบันและนักศึกษามีความเข้าใจและพอใจกับ การออกนอกระบบไม่ใช่เป็นการถูกบีบบังคับ

ข้อเสนอแนะต่อวิธีการศึกษา

1. ควรมีการประชาสัมพันธ์เรื่องการออกนอกระบบเพิ่มขึ้น เพราะนักศึกษาบางคน ไม่เข้าใจ หรือไม่ใคร่สนใจ จึงทำให้ไม่อยากตอบหรืออาจจะไม่ได้ข้อมูลที่ เป็นข้อเท็จจริง
2. ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร เนื่องจากระยะเวลาในการทำการศึกษาสั้น การที่จะศึกษาทั้งสถาบัน ต้องใช้ระยะเวลา นานกว่านี้ แต่จะทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการออกนอกระบบที่กว้างขวางขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2528. หลักและวิธีการวิจัย ทางส่งเสริมการเกษตร. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วน
จำกัดภาพพิมพ์

คณะนักวิจัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.2540. โครงการศึกษาวิจัยเรื่อง อุดมศึกษาไทย:วิฤติและ
ทางออก. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

จรัส สุวรรณเวลา.2539. รื้อปรับระบบสถาบันอุดมศึกษา กรณีศึกษา : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จรัส สุวรรณเวลา และคณะ.2529. บนเส้นทางสู่มหาวิทยาลัยวิจัย. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประคอง กรรณสูตร.2528.สถิติสำหรับการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์.กรุงเทพฯ:ไทยวัฒนาพานิช.

วารุณี โอสธารมย์.2533. รายงานการวิจัยเรื่อง พัฒนาการอุดมศึกษาในประเทศไทย. กรุงเทพฯ :
Text and Journal Publication.

วิจิตร ศรีสอ้าน ศ.ดร. 2536. รายงานประจำปี 2536 แผนงานวิจัยระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ:
ทบวงมหาวิทยาลัย

สภาคณาจารย์มหาวิทยาลัยมหิดล.2530. รายงานการสัมมนาวิชาการ รูปแบบการบริหารมหาวิทยาลัย
ที่เหมาะสมในอนาคต.กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย

ส่วนติดตามและประเมินผลสำนักนโยบายและแผนอุดมศึกษา.2541. รายงานการศึกษาผลสัมฤทธิ์
ของการดำเนินงานตามแผนการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 7
(2535-2539). กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและแผนอุดมศึกษาทบวงมหาวิทยาลัย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ .2539. เอกสารการสัมมนายุทธศาสตร์การปฏิรูปอุดมศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี

-----.2541. รายงานการประชุมสัมมนาเรื่อง ยุทธศาสตร์ เพื่อการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี

อดุลย์ วิริยเวชกุล.2541. สะท้อนแนวคิด การศึกษาไทย ปัจจุบันและอนาคต. กรุงเทพฯ : เจริญดีการพิมพ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

ความคิดเห็นของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังต่อการออกนอกระบบราชการ

กรุณาใส่เครื่องหมาย (✓) ลงหน้าคำตอบที่ตรงกับความจริงของท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. ภาควิชา.....

3. ระดับการศึกษาปัจจุบัน

() ปริญญาตรีปีที่ 1

() ปริญญาตรีปีที่ 2

() ปริญญาตรีปีที่ 3

() ปริญญาตรีปีที่ 4

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถาบันในปัจจุบัน

ท่านคิดว่าการบริหารสถาบันในด้านต่างๆ ต่อไปอย่างไร

	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ควรแก้ไข
1. ประสิทธิภาพในด้านการเรียนการสอน
2. ความรู้ความสามารถของอาจารย์
3. ความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการ
3.1 ห้องสมุด
3.2 สนามกีฬา
3.3 ห้องปฏิบัติการ
3.4 สำนักทะเบียน
3.5 คอมพิวเตอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ถ้า สจล. ออกนอกระบบราชการแล้ว ท่านมีความคิดเห็นว่าสิ่งต่อไปนี้จะเกิดขึ้นหรือไม่

	เห็นด้วย อย่างยิ่งว่า จะเกิดขึ้น	เห็นด้วย ว่าจะเกิดขึ้น	ไม่แน่ใจ ว่าจะเกิดขึ้น	ไม่เห็นด้วย ว่าจะเกิดขึ้น	เห็นด้วย อย่างยิ่งว่า จะเกิดขึ้น
3.1 การบริหารจัดการมีความ คล่องตัวขึ้น
3.2 ประสิทธิภาพด้านการเรียน การสอนจะเพิ่มขึ้น
3.3 จะสามารถพัฒนาสถาบัน ให้ทัดเทียมต่างประเทศได้ รวดเร็ว
3.4 ความสะดวกรวดเร็วใน การให้บริการเพิ่มขึ้น
3.5 ค่าลงทะเบียนจะต้องเพิ่ม เพิ่มขึ้น
3.6 วัสดุ อุปกรณ์โสต และสื่อ การเรียนการสอนต่างๆ จะดีขึ้น
3.7 มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยใช้ อย่างเพียงพอ และสะดวก ขึ้น
3.8 สวัสดิการด้านการพยาบาล ดีขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการออกนอกระบบราชการ

- () เห็นด้วยกับการออกนอกระบบราชการ
- () ควรจะรอดูสถาบันอื่นก่อนว่าจะเป็นอย่างไร
- () ควรอยู่ในระบบราชการเหมือนเดิม
- () อื่นๆ ระบุ.....

5. ปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเมื่อออกนอกระบบราชการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () สถาบันต้องขึ้นค่าหน่วยกิจแน่นอน
- () ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับสถาบันจะแย่ง เพราะนักศึกษาเห็นว่าตนเองต้องลงทุนในการศึกษามากขึ้น
- () ไม่แน่ใจในความมั่นคงของสถาบันทั้งด้านการบริหารจัดการและการวัดประเมินผล
- () อื่นๆ ระบุ.....

